

Tisková zpráva, Hradec Králové, 24. ledna 2025

Opomenutí mistři: Nová výstava v Galerii moderního umění v Hradci Králové poukazuje na zapomenuté autory

Proč se někteří výtvarní umělci stávají ikonami, zatímco jiní zůstanou na okraji pozornosti? Jakými mechanismy se vytváří umělecký kánon a co rozhoduje o trvalosti slávy? Tyto otázky otevírá výstava *Opomenutí mistři* (21. 2. 2025 – 31. 8. 2025), jež navazuje na projekt *Hledá se mistrovské dílo* (8. 10. 2023 – 26. 5. 2024). Novou výstavu připravilo duo kurátorů Tomáš Kolich a Petra Příkazská.

Výběr autorů vychází z výsledků předchozí výstavy, kde návštěvníci hlasovali o tom, které obrazy by zařadili do stálé expozice, a které by chtěli domů. Deset umělců, které expozice nyní prezentuje, skončilo v hlasování na posledních příčkách. Jsou to: Augustin Němejc (1861–1938), Ferdinand Engelmüller (1867–1924), Karel Boháček (1886–1928), Antonín Pelc (1895–1967), Karel Meisner (1904–1979), Otta Mizera (1919–1952), Alois Vitík (1910–1972), Jarmila Zábranská-Sychrová (1910–1991), Willy Horný (1933–1982) a Jaroslav Jeřábek (1936–2022). Každý z těchto autorů měl během svého života příležitost vystavovat, někteří získávali značné uznání a jejich díla jsou dnes součástí sbírek významných institucí. Přesto nejsou široce známí a jejich tvorba si zaslouží novou pozornost.

Kánon výtvarného umění, tedy soubor obecně významných děl, je formován nejen estetickou kvalitou, ale i ideologickými, historickými a společenskými vlivy. Rozhodující roli však hrají limity pozornosti a prostorů: aby mohla být některá díla vystavena, jiná musí ustoupit. Ani uznání za života nezaručuje pevné místo v dějinách. Romantická představa, že umělecká sláva přichází až posmrtně, je hluboce zakořeněná, avšak realita bývá mnohem složitější. Důvody, proč se někteří autoři nedostanou do povědomí širší veřejnosti, jsou různé. Může jít o kombinaci faktorů, jako je omezený přístup k významným kontaktům, nedostatek vhodných příležitostí nebo nepřízeň dobového vkusu. Někdy je důvodem i skutečnost, že umělec tvořil v regionálním kontextu, který nebyl dostatečně reflektován v širších kulturních kruzích. Ať už je příčina jakákoli, tyto autoři nám připomínají, že umělecký úspěch je velmi relativní a může nabývat různých podob.

Jejich kariéra však nemusí být hodnocena jako neúspěšná. Pokud někdo ovlivnil své okolí, vychoval další generaci umělců, či dokázal svými díly uživit sebe i rodinu, jeho kariéra byla úspěšná, i když se nedostal do obecně uznávaného kánonu. Hodnocení úspěchu je subjektivní a mnohohrstevnaté. Kanonizace děl a autorů není výsledkem jen odborných debat, ale i zájmu publika. Diváci svou účastí na výstavách, nákupem katalogů a diskusemi ovlivňují, co se dostane do hledáčku odborníků. Podobně jako v minulosti může zájem veřejnosti vést k novému zhodnocení a znovuobjevení těchto opomíjených mistrů.

Výstava *Opomenutí mistři* je příležitostí zamyslet se nad proměnlivostí uměleckého úspěchu a prozkoumat díla autorů, jejichž příběhy nabízejí nový pohled na dějiny českého výtvarného umění. Výstava nejenže reflektuje jejich osudy, ale také klade otázky po možnostech, jak se vyhnout zapomenutí, a vybízí diváky, aby se sami stali součástí procesu reinterpretace kulturního dědictví. Skrze tuto reflexi se otevírá prostor nejen k novému vnímání jejich tvorby, ale i k hlubšímu porozumění širším souvislostem vývoje umění.

Důležitým prvkem této expozice bude i její architektonické řešení, jehož autorem je výtvarný umělec **Tomáš Svoboda**. Výstava bude zasazena do tří výrazně odlišných architektonických pojetí, jež napodobují, jak se umění prezentovalo v průběhu 20. století v období meziválečné avantgardy, poválečné generace a normalizace.

Kontakty:

Lukáš Jiříčka

PR specialista

e-mail: jiricka@galeriehk.cz

Gabriela Bučková

komunikace s médii a s veřejností

e-mail: komunikace@galeriehk.cz

telefon: 725 774 046